

Heltidslandbrugets byrdeomkostninger i 2015

29. januar 2015, 4.version

Forfatter: cand. oecon. Bjarne Brønserud

Konklusion:

De særlige danske byrdeomkostninger for produktionen af landbrugsråvarer er tæt knyttet til regler og begrænsninger i dyrkningen af markerne og holdet af husdyr. I dette notat tages udgangspunkt i de lovbestemte danske regler indført efter 1995, samt skatter og afgifter på produktionsmidler.

Fra midten af 1990'erne har vandkvaliteten i de danske vandløb og søer været karakteriseret ved en høj vandkvalitet med lavt indhold af nitrat - N, som udgør hovedparten af kvælstoffet som udledes fra dyrkningsarealet. Derfor anses reglerne, indført ved en lang række vandplaner efter 1995, for at være forårsaget af en overambitiøs dansk miljøpolitik (uden krav fra EU ved Nitratdirektivet, Vandrammedirektivet, drikkevandsdirektivet eller Habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiverne).

Ligeledes siden 1995 er der indført en række afgifter, som i begrænset omfang føres tilbage til de konventionelle landbrugsbedrifter. Og siden 2005 har det været muligt, at tilbageholde en del af landmandens enkeltbetaling. Denne tilbageholdelse kan efter den seneste reform øges frem mod 2020. Lande som prioriterer landbrugsproduktionen højest kan dog undlade denne tilbageholdelse (modulation).

Endelig betales betydelige afgifter på energi, som ikke refunderes. Og grundskatten på dansk landbrugsjord er et særkende, som ikke findes tilsvarende i andre EU-lande.

Ved at inddrage alle ovennævnte elementer og værdisætte dem efter 2015-forholdene (slutåret for Vandplan 1,0) kan de årlige byrdeomkostninger kalkuleres for det gennemsnitlige konventionelle heltidslandbrug:

Planteavlsejendom (2.642 ejendomme) – 227 hektar	1.059.000 kr.
Svineejendom (2.716 ejendomme) – 329 dyreenheder og 166 hektar	1.018.000 kr.
Malkekvægeejendom (3.108 ejendomme) – 294 dyreenheder og 149 hektar	795.000 kr.

Disse beløb kan sammenholdes med driftsresultatet efter ejeraflønning. Det senest opgjorte regnskabsår er for 2013. Nedenstående er vist resultatet for præcis den samme gruppe af konventionelle heltidsbedrifter (kilde nr. 11: regnskabsstatistikken 2014):

Planteavlsejendom (2.642 ejendomme) – 227 hektar	196.200 kr.
Svineejendom (2.716 ejendomme) – 329 dyreenheder og 166 hektar	- 92.200 kr.
Malkekvægeejendom (3.108 ejendomme) – 294 dyreenheder og 149 hektar	- 17.800 kr.

Siden finanskrisen satte ind i 2008 er ovenstående byrdeomkostninger øget med ca. 30 %. Med forslaget til Vandplan 2,0 og EU's landbrugsbudget frem til 2021, kan det imødeses, at der sker en yderligere stigning i byrdeomkostningerne på samlet ca. 25 % i de næste 6 år.

Baggrundsforudsætninger:

Med vedtagelsen af Vandplan 1,0 i oktober 2014 er der grund til at stoppe op for at vurdere de erhvervsmæssige konsekvenser. Denne analyse bygger således på et solidt kildemateriale fra disse planer (kilde nr. 1 og 4). Der mangler endnu en fremlæggelse af forslaget til ”en ny regulering” af den enkelte ejendoms kvælstofkvote. Det forudsættes her, at der alene er tale om en omfordeling imellem landmænd og uden en offentlig medfinansiering (kilde nr. 35). For erhvervet som helhed indebærer den nye fordeling af kvælstofkvoten næppe nogen nævneværdig forbedring af erhvervets samlede økonomi (kilde nr. 36). Ud fra denne antagelse, ses der bort fra ”den ny regulering” i dette notat.

Vandplan 2,0 er fremlagt i 6 måneders høring den 22. december 2014. Konsekvenserne af de foreslåede dyrkningsindskrænkninger er **ikke indregnet i byrdeomkostningerne**. Med udgangspunkt i den såkaldte gennemsnitsmetode til byrdefordeling er konsekvenserne vist for plantejendommen i tabel 1 – markeret med grøn type (kilde nr. 4).

De danske særbyrder er en bred betegnelse for lovbestemte reguleringer af driftsvilkårene for det danske landbrug og den danske fødevareindustri med vægt på de regler, som er anderledes end i vores nærmeste konkurrentlande (Tyskland, Holland og England) (kilde nr. 7, side 7). Hovedområderne er miljølovene, dyrevelfærds- og veterinærlovgivningen, pesticidgodkendelser og skatte- og afgiftslovgivningen. Der tages ikke stilling til i hvilket omfang reglerne overstiger EU's minimumstandard.

Vilkårene for produktionen i landbruget og forsynings- og forarbejdningsindustrien hænger nøje sammen (kilde nr. 7). I det omfang der pålægges danske byrder, som ikke kan overvæltet i slutproduktets pris og på denne måde blive betalt af forbrugerne, vil landmandens afregningspris i stedet blive reduceret på korn, kød og mælk. Forsynings- og forarbejdningsindustrien vil modsat blive ramt af lavere aktivitet og forsyninger, som følge af fald i produktionen på landbrugene. Især rammes hele kæden af virksomheder, hvis landbruget fratages de nødvendige produktionsmidler. Konsekvenserne for forsynings- og forædlingsvirksomhederne er ikke medtaget i dette notat.

Miljøreguleringen:

Der er knyttet mange politiske interesser til dansk miljøregulering af især landbruget. I forarbejderne til lovene er der en markant overvægt af interessenter involveret, som ingen interesse har i at skabe eller opretholde en landbrugsproduktion (kilde nr. 37). Nogle af disse interesseorganisationer har endda et mål om at reducere landbrugsproduktionen mest muligt (kilde nr. 38). Ifølge Fødevareøkonomisk Institut (kilde nr. 7, side 265) karakteriseres dansk miljølovgivning ved:

”langt hovedparten af de miljøkrav, der stilles i Danmark, har udgangspunkt i aftaler eller direktiver fra EU. Man skulle derfor forvente, at de fleste lande i EU påvirkes på samme måde, men dette er sjældent tilfældet”

Den danske fokus på kvælstofudledningen til vandmiljøet blev igangsat allerede i 1987 og er derfor langt foran de andre landes indsats. Derfor er det valgt i denne analyse, at tage udgangspunkt i situationen før Vandmiljøplan II fra 1998. Målinger for vandløbenes kemiske indhold af kvælstof,

fosfor og BI5 (Definition: biologisk materiale som nedbrydes over 5 døgn) indikerede tydeligt, at Fiskevandsdirektivets definition af laksevandkvalitet var opfyldt i langt de fleste vandløb, i hvert fald fra midten af 1990'erne ([kilde nr. 39](#)). Tilsvarende viste grundvandsovervågningen en markant sænkning af nitrattindholdet i grundvandet ([kilde nr. 40](#)).

”Promillepenge”, skatter og afgifter:

Alle reguleringer af landbruget er omfattet af EU's fælles landbrugspolitik og -miljøpolitik. De danske love er derfor godkendt af EU-kommissionen. Dette gælder Landbrugsstøtteloven (LBK nr. 244), afgift af bekæmpelsesmidler (LBK nr. 57) ændret pr. 1. juli 2013 og foderfosforafgiftsloven (LBK nr. 469). Dertil kommer fælles regler om modulation (træk i EU-støtten), som tillader de enkelte medlemslandes regeringer, at tilbageholde op til 15 % af landmandens enkeltbetalingsstøtte mod at omfordele disse gennem Landdistriktsmidlerne ([kilde nr. 41](#)). Ud over modulationen vil der frem mod 2021 ske en generel reduktion i værdien af en betalingsrettighed, idet der overføres midler fra bl.a. Danmark til andre EU-lande med et lavere tilskud pr. hektar ([kilde nr.10](#)).

Fælles for alle disse lovbestemte afgifter eller træk er, at der ingen modydelse er knyttet til beløbene. Derfor vil den enkelte landmand opfatte disse beløb som en overførsel af indkomst, der er skabt igennem bedriftens produktion. Ydermere er der fra politisk hold fremsat krav om, at fordelingen og administrationen af disse ydelser ikke længere skal høre ind under erhvervet, men i stedet overdrages til fødevareministeriet ([kilde nr. 37 og forslag fra Fødevareministeren, januar 2015](#)).

Derudover er der en række energiafgifter ([kilde nr. 14](#)), som ikke refunderes, samt endelig grundskylden på produktionsjorden ([kilde nr. 10](#)). Til disse afgifter og skatter knytter der sig heller ingen direkte modydelse, hvorfor landmanden ligeledes betragter disse som en indkomstoverførsel til stat og kommune. Naturstyrelsen nævner som begrundelse for at landbruget bør acceptere miljøkravene i vandplanerne, at der er sket en lempelse i ejendomsbeskatningen af landbrugsjorden som kompensation ([kilde nr. 3](#)). Dermed er skatter og afgifter af staten blevet knyttet sammen med de forslåede miljøkrav og må derfor betragtes som et instrument i miljøpolitikken.

Der opkræves produktionsafgifter på en lang række salgsprodukter fra landmanden (ved modregning i afregningen fra aftagervirksomheden). Disse afgifter betragtes **ikke som en byrdeomkostning**, da disse beløb tilbageføres til de enkelte produktionsgrene 100 %. Desuden kan disse afgifter ændres hvert år på de forskellige generalforsamlinger i producentforeningerne. I bilag B er vist opkrævningerne af disse produktionsafgifter i det senest afsluttede regnskabsår.

Vurdering af byrden på et heltidsbrug af den danske regulering og beskatning.

Nedenfor kalkuleres konsekvenserne for det gennemsnitlige heltidsbrug. Beløbsstørrelserne er ajourført til det **aktuelle 2015 niveau** ([vandplan 1,0 er indregnet med fuld effekt i omkostningerne](#)). I parentes er angivet kravet i 2021 ifølge Vandplan 2,0 ([markeret med grøn skrifttype - gældende for perioden 1.1.2016 til 31.12.2021](#)). For at se de totale skatter og afgifter, samt de totale arealindskrænkninger for landbruget under et, se i bilag A, C, D. I tabel 1 er vist kalkulationen for plantespecialisten.

**Tabel 1. Byrder for et gennemsnitligt konventionelt planteavlsbrug
(dyrket areal på 227 hektarer)**

(kildeangivelse i parentes)	2015-krav	omkostning	2021-krav
Byrder / omkostninger, kr. pr. ejendom	hektar	kr. / år	hektar (4)
Vådområder (42)	1	26.000	(1,8)
Randzoner (1)	2	12.000	(2,0)
Forsumpning (3 og 43)	23	138.000	(34,0)
Skovrejsning, beskyttelseszoner og udtagning (5 og 4)	3	25.000	(17,0)
§3 areal og miljøskånsom drift (minus gødning) (4 og 6)	4,5	17.000	(4,5)
Efterafgrøder (2, 44 og 42)	23	46.000	(34,0)
Mellemafgørder (44 og 3)	2,4	1.200	(14,3)
Forbud mod jordbearbejdning (42)	12,8	20.000	(12,8)
Lave gødningsnormer (kg N/ha) (6, 9 og 42)	140 kg N	490.000	(137 kg N)
Øget resistens, sprøjtesyn og vaskeplads (45 og 42)		18.800	
I alt dyrkningsindskrænkninger	71,7	794.000	(120,4)
Afgift på bekæmpelsesmidler (16 og 34)		97.500	
Energiafgift, grundskat og træk i EU-støtte (46,14 og 10)		167.500	
I alt byrder planteproduktion, ejendom i alt		1.059.000	
Pr. hektar landbrugsareal		4.665	

Forudsætninger: Omkostningskalkulationen er baseret på et normalt dyrkningsår og den nuværende tilladte kvælstofkvote til de enkelte afgrøder. Omkostningen ved for lav gødningsnorm er et mistet udbytte på alle 227 hektar minus omkostninger til køb af ekstra gødning og omkostninger til ekstra transport, lagring og levering af afgrøde. Den kalkulerede omkostning pr. hektar gælder både for kvæg- og svinebedrifter. Det forudsættes således, at der er et stort uudnyttet udbyttepotentiale i såvel handelsafgrøder som i grovfoderafgrøder. Forsumpningen er en direkte forudsigelig følge af manglende vedligeholdelse og oprensning i de afvandingsgrøfter og vandløb, som aftager drænvand. Af det samlede dyrkede areal er 60 % drænet. Konsekvenserne af højere vandspejl i vandløbene vil blive mærkbart i stor afstand fra disse vandløb (op til én kilometer på hver side af vandløb og grøfter). Opstuvning af vandet kan forstærke forsumpningen.

Husdyrholdet er ligeledes bundet af en række regler, som er specielle for Danmark. Der fokuseres her på miljøgodkendelserne, som i Danmark er meget omkostningstunge. De årlige omkostninger er kalkuleret som forrentning og afskrivning af disse udgifter fordelt ud over hele tilladelsesperioden. Dertil kommer et krav om en højere udnyttelsesprocent af kvælstof i husdyrgødningen end i de øvrige EU-lande.

Det som kendetegner de danske heltidsbedrifter er et stort husdyrhold i forhold til bedriftens udsprædningsareal. Dette betyder, at en stor del af næringsstofferne foræres til naboerne uden husdyr med ekstra transport over en lang afstand til følge. Harmonikravet for svineproduktionen, som kun tillader udkørsel af 1,4 dyreenheder pr. hektar, bevirker derfor store ekstraomkostninger. I Nitratdirektivet gives lov til at udsprede 1,7 dyreenheder pr. hektar uanset husdyrgren.

De administrative omkostninger er store i Danmark, hvilket er angivet med et beløb. I tabel 2 er vist kalkulationen for svinespecialisten.

**Tabel 2. Byrder for et gennemsnitligt konventionelt svinebrug
(320 dyreenheder og 166 hektarer)**

(kildeangivelse i parentes)	2015-krav	omkostning
Byrder / omkostninger, kr. pr. år		kr. / år
Miljøgodkendelse, obligatorisk (47)	hvert 8. år	15.000
Miljøgodkendelse, udvidelse (48)	hver gang	8.000
Godkendelse lugtemission (49)	individuel	8.000
Sundhedsrådgivning (7)	9 – 12 gange	15.000
Udnyttelseskrav af husdyrgødning (47)	75 % urealistisk høj	15.000
Harmonikrav, under EU-regel*) (51)	1,4 DE/ha	100.000
Ekstra harmonijord på grund af udtagning (tabel 1)	8 ha	20.000
Administrative omkostninger (7)	+++	20.000
Energiafgift, eksklusiv planteproduktion (46)		42.500
I alt byrder i svineholdet (320 dyreenheder)		243.500
Pr. dyreenhed svinehold		761 kr. / DE
Pr. ejendom, svineholdet + markbruget		1.018.000 kr. / år

*) I forhold til 1,7 DE/ha (EU) udgør den danske regel en produktionsbegrænsning, som ikke indgår i omkostningen. Det er således alene værdien af næringsstofferne og ekstra transport, der er medtaget i omkostningerne.

For malkekvægspecialisten bliver den tilsvarende kalkulation som vist i tabel 3

**Tabel 3. Byrder for et gennemsnitligt konventionelt kvægbrug
(294 dyreenheder og 140 hektarer)**

(kildeangivelse i parentes)	2015-krav	omkostning
Byrder / omkostninger, kr. pr. år		kr. / år
Miljøgodkendelse, obligatorisk (47)	hvert 8. år	15.000
Miljøgodkendelse, udvidelse (48)	hver gang	8.000
Reduktion af ammoniakfordampning (49)		6.000
Sundhedsordning (50)	ugentlig	16.000
Udnyttelseskrav af husdyrgødning (47)	70 % urealistisk høj	7.000
Harmonikrav, under øvrige EU*) (51)	1,7 DE under 2,3	30.000
Ekstra harmonijord på grund af udtagning (tabel 1)	6 ha	20.000
Administrative omkostninger (7)	+++	20.000
Energiafgift, eksklusiv planteproduktion (46)		19.800
I alt byrder i kvægbruget (294 dyreenheder)		141.800
Pr. dyreenhed		482 kr. / DE
Pr. ejendom, kvægholdet + markbruget		795.000 kr. / år

*) I forhold til 2,3 DE/ha (EU) udgør den danske regel en produktionsbegrænsning, som ikke indgår i omkostningen. Det er således alene værdien af næringsstofferne og ekstra transport, der er medtaget i omkostningerne. Da danske kvægbrug kan blive godkendt til 2,3 DE/ha ved at have et græs- eller efterafgrødeareal på mindst 70 % er det i kalkulationen forudsat, at det kun er ca. 20 % af bedrifterne, som er nød til at udbringe husdyrgødning hos naboerne.

Referencer:

- (1) Fastsættelse af Baseline 2021, DCE nr. 43 Århus Universitet, 2014
- (2) Notat om ændringer i forslag til vandplaner for første planperiode (2010-2015), Naturstyrelsen, 2014.
- (3) Høringsnotat – forslag til vandplaner for Danmarks 23 hovedvandoplande, Naturstyrelsen, 2014
- (4) Vandområdeplaner 2.0 med læsevejledning, Naturstyrelsen, 2014
- (5) Udviklingen i kvælstofudvaskning og næringsstofoverskud fra dansk landbrug for perioden 2007-2011, DCE Århus Universitet, 2013
- (6) Vandmiljøplan II – slutevaluering, DMU Århus Universitet, 2003
- (7) Rammevilkårsanalyse af dansk landbrug og fødevarerindustri, FOI Københavns Universitet, 2011
- (8) Midtvejsevaluering af vandmiljøplan III, DMU m.fl. Århus Universitet, 2008
- (9) Landbrugets omkostninger ved den nuværende normreduktion, IFRO Københavns Universitet, 2014
- (10) Landbrugets økonomi 2014, IFRO Københavns Universitet, 2014
- (11) Statistikbanken, Danmarks Statistik
- (12) Lovbekendtgørelse nr. 244 (Landbrugsstøtteloven), Retsinformation
- (13) Bekendtgørelse om produktionsafgift ved slagtning og eksport af svin, Retsinformation
- (14) Fakta om Erhvervet 2013, L&F
- (15) Vedtægter for Promilleafgiftsfonden for landbrug, Promilleafgiftsfonden
- (16) Promilleafgiftsfonden for landbrug – Oversigt over bevillinger for 2013, Promilleafgiftsfonden
- (17) Graduering (modulation) 2009 og fremover af EU-tilskud, Landbrugsinfo
- (18) Svineafgiftsfonden – Forslag til budget, Svineafgiftsfonden
- (19) Mælkeafgiftsfonden – Basisbudget, Mælkeafgiftsfonden
- (20) Kvægafgiftsfonden – budget, Kvægafgiftsfonden
- (21) Pelsdyrafgiftsfonden – basisbudget, Pelsdyravlerfonden
- (22) Fjerkræafgiftsfonden – budget, Fjerkræafgiftsfonden
- (23) Fåreafgiftsfonden – Basisbudget, Fåreafgiftsfonden
- (24) Bekendtgørelse om produktionsafgift på kartofler, Retsinformation
- (25) Sukkerroeafgiftsfonden – Basisbudget, Sukkerroeafgiftsfonden
- (26) Frøafgiftsfonden – Basisbudget, Frøafgiftsfonden
- (27) Produktionsfonden for frugt og gartneriprodukter – Basisbudget, Produktionsfonden for frugt og gartneriprodukter
- (28) Produktionsfonden for Juletræer og Pyntegrønt
- (29) Hesteafgiftsfonden – Basisbudget, Hesteafgiftsfonden
- (30) Fonden for økologisk Landbrug – Basisbudget, Fonden for økologisk Landbrug
- (31) Plantereforædlingsfonden – Basisbudget, Plantereforædlingsfonden
- (32) Lovbekendtgørelse nr. 469 (Foderfosforafgiftsloven), Retsinformation
- (33) Skat – dækningsafgift på foderfosfat
- (34) Skat – oversigt over afgifter 2008 – 2013 og regneark for 2014
- (35) Kommissorium for Natur og Landbrugskommissionen er afstukket af Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri samt af Miljøministeriet, 2012.
- (36) Konsekvenserne for en typisk slagtesvineproducent af den ”ny kvælstofregulering”, Bjarne Brønserud, 2014
- (37) Natur og Landbrugskommissionens følgegrupper, 2012
- (38) Fremtidens landbrug i balance med natur og miljø, Danmarks Naturfredningsforening, 2009
- (39) Notat vedrørende BI5 indhold i jyske vandløb med dambrug, AQUA-DAM, 2013
- (40) Nitrat i vandværkernes indvindingsboringer 1989-2004, Geus, 2005

- (41) Det danske landdistriktsprogram 2014-2020, Fødevareministeriet og Den Europæiske Landbrugsfond til Udvikling af Landdistrikterne, 2013
- (42) Grøn Vækst Aftalen, Regeringen, april 2009
- (43) Vurdering af afvandingsmæssige, dyrkningsmæssige, miljøkemiske, miljøfysiske og resourceøkonomiske virkemidler for vandløb, Københavns Universitet, 2014
- (44) Aftale om Vandmiljøplan III 2005-2015 mellem Regeringen, Dansk Folkeparti og Kristendemokraterne, 4. april 2004
- (45) Pesticidhandlingsplan II, marts 2000
- (46) Vækstplan 2014, Regeringen
- (47) Bekendtgørelse af erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage mv., 2014
- (48) Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse af husdyrbrug mv. (anmeldeordningen), 2014
- (49) Ammoniakkraftvasker koster milliarder i eksport, L&F, Anne Ohm og Thomas Såby, 2014
- (50) Danske Svineproducenter ved specialkonsulent Karsten Ambrosen, 2015.
- (51) EU Nitratdirektiv

Bilag A

Virkemidler som begrænser landbrugets kvælstofforbrug 1995 til 2021.

Virkemiddel / areal (grøn skrifttype: indgår ikke i omkostningerne) 1995 – 2021:	areal hektar
Vådområder, VMP II	3.415
Vådområder, VMP III	58
Vådområder, VMP III/vandplan 1.0	6.200
Vådområder, vandplan 2.0	12.102
I alt vådområder	21.775
 Randzoner, 'grøn vækst'/vandplan 1.0	 25.000
 Udtagning højbund, vandplan 2.0	 81.997
Udtagning lavbund, vandplan 2.0	88.088
I alt udtagning	170.085
 Skovrejsning, VMP II	 14.194
Skovrejsning, VMP III	8.161
Skovrejsning, VMP III/ vandplan 1,0	1.700
Skovrejsning, vandplan 2.0	470
I alt skovrejsning	24.525
 Energiafgrøder, VMP III	 1.600
Energiafgrøder, 'grøn vækst'/vandplan 1.0	1.200
Energiafgrøder, vandplan 2.0	20.850
I alt energiafgrøder	23.650
 SFL, VMP II (netto)	 20.000
MVJ, VMP III (netto)	284
Forbud i §3 arealer mod gødskning	35.000
I alt miljøordning	55.284
 Økologisk jordbrug, VMP I+II	 111.500
Økologisk jordbrug, VMP III	26.000
Økologisk jordbrug, 'grøn vækst'/vandplan 1.0	120.000
I alt økologisk jordbrug	257.500
 Efterafgrøder, VMP II	 120.000
Efterafgrøder, VMP III	19.000
Efterafgrøder, VMP III	83.900
Efterafgrøder, 'grøn vækst'/vandplan 1.0	60.000
Efterafgrøder, vandplan 2.0	133.086
I alt efterafgrøde	415.986

(skema fortsat side 9)

(skema fortsat fra side 8)

Virkemiddel / areal

**areal
hektar**

(grøn skrifttype: indgår ikke i omkostningerne)

1995 – 2021:

Mellemafgroeder mv., VMP III/vandplan 1.0

28.600

Mellemafgroeder mv., vandplan 2.0

145.411

I alt mellemafgroede

174.011

Slæt i stedet for afgræsning, VMP III

20.000

Slæt i stedet for afgræsning, 'grøn vækst'

8.000

I alt slæt i stedet for afgræsning

28.000

Forbud mod omlægning af græs, 'grøn vækst'

32.000

Forbud mod jordbearbejdning, 'grøn vækst'

124.000

Nedsat gødningsnorm (2.630.000 ha), VMP II

- 10 %

Nedsat gødningsnorm, (2.630.000 ha), ophør brak

-8 %

Nedsat norm (491.024 ha), vandplan 2.0

- 10 %

I alt nedsat gødningsnorm (i forhold til før 1997)

18 - 28 %

Landekvote i 2015, kg N i handels- og husdyrgødning*)

368.000.000 kg N

Gennemsnitlig tilførsel af kvælstof i 2015

140 kg N/ha

Udnyttelse af husdyrgødning, VMP II

+ 10 %

Udnyttelse af minkgødning, VMP III

+ 10 %

I alt reduktion

Begrænsning af brødhvede til, VMP II

50.000

Totalt berørt areal

1.351.816 hektar

svarende til ca. 50 % af landbrugsarealet

heraf arealer som er udgået som harmoniareal

320.319 hektar

svarende til ca. 12 % af landbrugsarealet

*) Landekvoten i 2015 refererer til landekvoten fastlagt i 1998 til 403.000.000 kg N i tilførsel med handels- og husdyrgødning. Men landekvoten i 1998 svarede ikke til en gødningstildeling, der gav det optimale udbytte. I Nitratdirektivet fastslås, at planterne skal gødes efter planternes behov (ligevægtsprincippet)..

Forkortelser: VMP II = Vandmiljøplan 2; VMP III = Vandmiljøplan 3; Vandplan 1.0 gælder for perioden 1.1.2010 - 31.12.2015; Vandplan 2.0 gælder for perioden 1.1.2016 – 31.12.2021; 'grøn vækst' er aftalt i 2009 og gælder for perioden 1.1.2010 - 31.12.2027.

Bilag B

Ændringer VMP II+III, 'grøn vækst' / Vandplaner 1,0 1995 - 2015
Konsekvenser for dyrkbart areal (grundlaget for tabel 1):

Samlet dyrket areal i Danmark, 2015 (eksklusiv brak) 2.630.000 ha

Udgår som normalt landbrugsareal:

Areal udgår til vådområder	9.700 ha
Areal udgår som følge af randzoner	25.000 ha
Areal udgår ved §3 forbud, MVJ mv.	55.300 ha
Areal udgår pga. beskyttelseszoner (vandboring mv.)	10.000 ha
Areal udgår til skovrejsning	24.100 ha
Areal udgår til energiafgrøde	2.800 ha
Areal udgår som følge af forsumpning	300.000 ha

I alt 2015 426.900 ha

Krav om efterafgrøder:

I alt i 2015 282.900 ha

Krav om mellemafgrøder:

I alt 2015 28.600 ha

Forbud mod jordbearbejdning:

I alt 2015 (pløjning efter 1.11 og 1.2) 156.000 ha

Lavere gødningsnorm:

I alt 2015 (potentielt berørt areal) 2.630.000 ha

Nitratklassekortet (lavere DE pr. ha ved miljøgodkendelse):

Ikke kvantificeret.

Kilde: Bilag A (side 8 og 9)

Bilag C

Produktionsafgifter opkrævet ifølge seneste regnskab

Produktionsfond / kr. / år	Provenu 1000 kr.
Svineproduktion:	
I alt afgifter svin	114.776
Malkekvæg og fedekalve:	
I alt afgifter kvæg	54.820
Fjerkræproduktion:	
I alt afgifter fjerkræ	10.374
Pelsdyr:	
I alt afgifter pelsdyr	18.000
Får:	
I alt afgifter får	800
Kartofler:	
I alt afgifter kartofler	550
Sukkerroer:	
I alt afgifter sukkerroer	1.620
Frøproduktion:	
I alt afgifter frø	2.075
Frugt og grønt:	
I alt afgifter frugt og grønt	11.951
Juletræer og pyntegrønt:	
Nedlagt i 2012	
Fonden for økologisk landbrug:	
Opkræver ikke afgifter	0
Hesteafgiftsfonden:	
I alt afgifter heste	1.450
Planteforædlingsfonden:	
I alt afgifter frø	7.951
I alt produktionsafgifter	224.367
Opkrævet i 2008: 225 mill. kr.	

Kilde: [se referencelisten om produktionsfonde](#)

Indgår ikke i byrdeomkostningerne

Bilag D

Afgifter på produktionsmidler, træk i EU – støtten, ejendomsskatter og energiafgifter i landbrug, skovbrug og gartneri

Afgifter og skatter, pr. år				Provenu 1000 kr.
Afgift på foderfosfor:				
Samlet opkrævet af skatteministeriet i 2014				55.000
Opkrævet i 2008: 39 mill. kr. (kilde 34)				
Afgift på indkøbte bekæmpelsesmidler:				
Kalkuleret årlig opkrævning ved normalt køb				700.000
Opkrævet i 2008: 572 mill. kr. (kilde 34)				
Modulation/reduktion i EU's landbrugsstøtte:				
10 % i 2014 og 11,72 % +? i 2015, (kilde nr. 10)				1.060.000
Tilbageholdt i 2008: 330 mill. kr.				
Energiafgifter som ikke refunderes:				
Andel / type (i 1000 kr.)	energiafgift	CO2	SO2	
Salgsafgrøder	250.000	131.000	1.000	
Kvægproduktion	110.000	58.000	0	
Svineproduktion	97.000	51.000	0	
Fjerkræproduktion	8.000	4.000	0	
Pelsdyr	0	0	0	
Gartneri	83.000	44.000	0	
I alt energi 2013	548.000	288.000	1.000	837.000
Reduktion i 2015, - 10% (kilde nr.46)				- 84.000
Skønnet 2015 niveau				= 753.000
Opkrævet i 2008: 650 mill. kr.				
I alt grundskyld (kilde nr. 10)				925.000
Opkrævet i 2008: 1.099 mill. kr.				
Samlet udgift for det primære jordbrug i 2015, 1.000 kr.				3.493.000
Opkrævet i 2008: 2.690 mill. kr.				
Pr. hektar landbrugsjord (2.630.000 hektarer), kr./ha				1.328
Kilde: "Fakta om erhvervet 2013", L&F; kilder fra referencelisten				